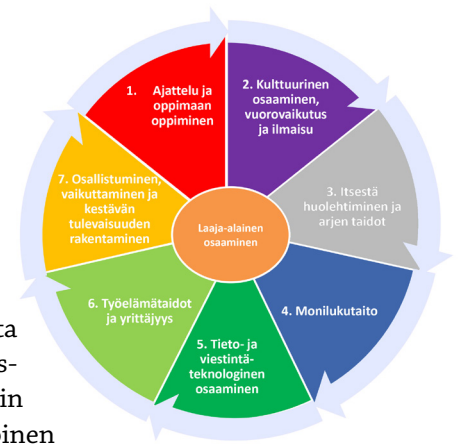

Journalistin reitti

Tavoitteet

Journalistin reitin tavoitteena on tutustua mediaympäristöön ja erityisesti uutisen tekstilajiin. Journalistin reitillä laaditaan oma uutinen, jota varten haetaan tietoa, tehdään haastattelu ja tarkistetaan faktoja. Uutista kirjoitettaessa kiinnitetään huomiota lopulliseen julkaisuasuun. Reitin loppu jakautuu kahteen polkuun: A-polulla laaditaan painettu tai sähköinen lehtiutinen ja B-polulla audiovisuaalinen uutinen videona tai äänitteenä. Reitti on suunniteltu parityöksi, mutta tehtäviä voi soveltaa myös yksilö- tai ryhmätyöskentelyyn.

Arviointi

Reitin lopputyönä on uutinen, joka voidaan arvioida perinteiseen tapaan opettajan arviolla tai käyttämällä apuna esimerkiksi vertaisarviointia. Vertaisarviointi kannattaa järjestää viimeisellä tunnilla uutistuo-ion yhteydessä. Silloin tutustutaan toisten uutisiin ja arvioidaan, miten hyvin ne täyttävät uutisen tekstilajin tuntomerkit. Reittiin kuuluu lopputyön lisäksi myös muita tehtäviä, jotka voidaan ottaa huomioon oppilaiden työskentelytaitoja arvioidessa.

1. LÄHTÖPISTE: Reitit suunnittelu

LUKEMINEN: Media kaikkialla

1 oppitunti

TAVOITTEET

- journalistin reitin suunnittelu
- omien tavoitteiden asettaminen
- median tehtäviin tutustuminen

- Määritellään yhdessä reitin tavoitteet ja arviointi. Sovitaan, millaista osaamista eri arvosanoihin vaaditaan.
- Tutustutaan journalistin arkeen ja työympäristöön luvussa *Media kaikkialla* (s. 76–77).
- Tehtävät 1 ja 2 (s. 78) sopivat jakson alkulämmittelyksi.

2. LUKEMINEN: Uutinen tiedottaa

1 oppitunti

TAVOITTEET

- tutustua uutisen tekstilajiin
- valita oman uutisen aihe

- Tutustutaan lukuun *Uutinen tiedottaa* (s. 80–81).
- Opiskellaan uutiskärjen ja uutiskysymysten avulla uutisen rakenne.
- Harjaannutetaan omaa uutisenaä ja pohditaan sitä, millä kriteereillä uutiskynnys yleensä ylittyy.
- Syvennytään uutisen tekstilajiin tekemällä tehtävä 2 (s. 82–83).
- Pohjustetaan oman uutisen aihevalintaa.

3. PUHUMINEN: Haastattelu

1 oppitunti + riittävästi haastattelu-aikaa

TAVOITTEET

- harjoitella haastattelun tekemistä

- Luetaan *Haastattelu*-luvusta (s. 210) tietolaatikko *Miten laatia haastattelukysymyksiä* ja valmistaudutaan omaan haastatteluun.
- Tehtävä 1 (s. 211) toimii lämmittelyinä.
- Päätetään, ketä haastatellaan. Laaditaan haastattelukysymykset ja pyydetään niistä kommentteja parilta.
- Kotitehtävänä tehdään haastattelu, joka videoidaan. Haastattelua ei tarvitse välttämättä tehdä heti seuraavaksi tunniksi.

4. LUKEMINEN: Tiedon lähteille

1–2 oppituntia

TAVOITTEET

- harjaantua monipuoliseen tiedonhakuun

- Tutustutaan luvun *Tiedon lähteille* (s. 68–69) avulla erilaisiin tiedonhakutapoihin.
- Tehdään tehtävät 1, 2, 4 ja 5 (s. 70–71), joissa harjoitellaan aiheen rajausta, hakusanojen käyttöä ja tiedonhakua erilaisista lähteistä.

5. LUKEMINEN: Tieto osaksi omaa tekstiä

1 oppitunti

TAVOITTEET

- syventyä lähteiden käyttöön
- opiskella lähdemerkintöjen tekemistä
- harjoitella lainausmerkkien käyttöä

- Harjoitellaan lähteiden käyttöä ja lähdeluettelon tekemistä luvun *Tieto osaksi omaa tekstiä* (s. 72–73) avulla.
- Kielenhuolto-osiosta käsitellään tässä yhteydessä luku *Lainausmerkit ja repliikkiviiva* (s. 136).
- Erityisen olennaista on tutustua tietolaatikkoon *Suoran esityksen välimerkit* (s. 136). Suoran esityksen välimerkkejä voidaan harjoitella esimerkiksi tehtävien 1 ja 2 avulla (s. 137).

Polku A

6. KIRJOITTAMINEN: Tekstin rakenne ja luonnostelu

LUKEMINEN: Uutinen tiedottaa

1 oppitunti + mahdollinen lisäaika kotona työskentelyyn

TAVOITTEET

- harjoitella yhdistämään tietoja kokonaisuudeksi
- oppia laatimaan uutisen tekstilajin mukainen teksti

- Kirjoitetaan uutinen uutiskysymysten (s. 80) ja uutisen rakennekuvauksen (s. 81) avulla joko käsin tai tietokoneella.
- Käytetään apuna kappalejaon ohjeita luvusta *Tekstin rakenne ja luonnostelu* (s. 103).
- Haastattelua käytetään sekä kirjoittamisen lähdemateriaalina että osana omaa tekstiä.

7. LUKEMINEN: Kuvan lukeminen

1 oppitunti

TAVOITTEET

- tutustua kuvan ilmaiskeinoihin uutiskuvan näkökulmasta

- Harjoitellaan kuvan lukemista ja tulkitsemista luvun *Kuvan lukeminen* (s. 88–89) tietojen pohjalta.
- Tehtävien 1 ja 3 avulla (s. 90) voidaan harjoitella kuvan tulkintaa.
- Suunnitellaan ja toteutetaan oman uutisen kuvat.
- Kirjoitetaan uutiseen sopivat kuvatekstit.

8. KIELENHUOLTO: Iso vai pieni alkukirjain, Yhteen vai erikseen

2 oppituntia

TAVOITTEET

- kerrata keskeiset alkukirjain- ja yhdyssana-asiat
- soveltaa kielenhuoltotaitoja uutisen viimeistelyyn

- Harjoitellaan alkukirjainohjeita ja yhteen ja erikseen kirjoittamista kielenhuoltotehtävillä, esimerkiksi tekemällä tehtävät 1 ja 3 (s. 129) sekä 1 ja 2 (s. 131).
- Viimeistellään oma uutinen julkaisukuntoon.

9. PÄÄTEPISTE: Uutistuokio

1 oppitunti

TAVOITTEET

- arvioida omaa ja toisten työskentelyä
- kerrata yhdessä uutisen tekstilajipiirteet

- Järjestetään uutistuokio, jossa luetaan valmiit uutiset ryhmässä. Uutiset voidaan koota myös yhteiseksi uutisvihoksi tai luokan blogiin.
- Kerrataan yhdessä uutisen tekstilajipiirteitä tunnistamalla teksteistä uutiskysymyksiä ja pohtimalla uutiskriteereitä.
- Keskustellaan uutisten sisällöstä, annetaan vertaispalautetta ja arvioidaan omaa työskentelyä.

Polku B

6. KIRJOITTAMINEN: Tekstin rakenne ja luonnostelu

LUKEMINEN: Uutinen tiedottaa

2 oppituntia + mahdollinen lisäaika kotona työskentelyyn

TAVOITTEET

- harjoitella tietojen yhdistämistä kokonaisuudeksi
- oppia laatimaan uutisen tekstilajin mukainen teksti

- Kirjoitetaan uutisvideon tai -äänitteen käsikirjoitus uutiskysymysten (s. 80) avulla.
- Haastattelua käytetään sekä osana omaa videota tai äänitettä että taustamateriaalina.
- Käsikirjoituksen pohjalta kuvataan tai äänitetään oma uutinen, johon liitetään insertiksi osia aiemmin tehdystä haastattelusta.

7. PÄÄTEPISTE: Uutistuokio

1 oppitunti

TAVOITTEET

- arvioida omaa ja toisten työskentelyä
- kerrata yhdessä uutisen tekstilajipiirteet

- Järjestetään uutistuokio, jossa katsotaan tai kuunnellaan projektin tuotokset. Uutiset voidaan koota myös luokan yhteiseksi uutislähetykseksi.
- Kerrataan yhdessä uutisen tekstilajipiirteitä tunnistamalla videoista ja äänitteistä uutiskysymyksiä ja pohtimalla uutiskriteereitä.
- Keskustellaan uutisten sisällöstä, annetaan vertaispalautetta ja arvioidaan omaa työskentelyä.

